

N. v. p. riad. p. a. t. v. Bratislava
cs. 25448/III. a. 1925

BARS

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:
Egy évre — — 50 K. — f.
Hat óra — — 25 K. — f.
Három óra — — 13 K. — f.
Egyes számok ára 1 korona.
Magyarországra 63 K. — f.
Egyébb külföldre 75 K. — f.
TELEFON: 98.

HIRDETÉSEK:
 centiméterenként — fillér.
Nyiltéri közlemények garmond soronként — fillér.
Gyakori hirdetőik- és a velünk összeköttetésben levő hird. irodák árengedelményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

<p>A közliratok a szerkesztőséghez küldendők. Készliratok vissza nem adatnak. Alapította: HOLLÓ SÁNDOR.</p>	<p>Megjelenik: Minden vasárnap reggel. Szerkesztésért felelős: A LAP KIADÓJA.</p>	<p>A hirdetőseket, előfizetőseket s a reklám- célakat a kiadóhivataltba kérjük utasítani. A lap kiadója: NYITRAI és TÁRSA.</p>
---	---	--

A forgalmi adó

mai rendszere ellen foglalnak most ismét állást kereskedőink. Az áldatlan közigazgatási viszonyok közepette a forgalmi adó rendszerét állandóan elviselhetlenebbé teszik. Tizenegy esztendő óta kéri a kereskedők és iparosok a forgalmi adó átalányosítását, amit az illetékes tényszerzők már több ízben meg is ígértek, de az ígéretnél tovább nem mentek, noha az átalányosítással az állami pénztár semmiféle hátrányt nem szenvedne.

Emlékszünk arra az időre, amidőn még Englis dr. volt a pénzügyminiszter, aki megállapította, hogy az összes adónemek között a forgalmi adó a legigazságtalanabb, azonban szükség van a fenntartására, mert az állam nem nélkülözheti a belőle eredő jövedelmet, mondta Englis.

Természetesen a legegyszerűbb lenne az egész forgalmi adót, amelyet 11 év előtt csak mint átmeneti adónemet vezettek be, végre már megszűntetni, amit a mai súlyos viszonyok eléggé indokolták is tennének, azonban az ipari és kereskedelmi körök az államháztartással szemben a belátás álláspontjára helyezkednek és csak az átalányosítást kéri. Ezt az évek óta hangoztatott kérelmet végre már figyelemre kell méltatni a pénzügyminiszternek.

Szinte ide kívánczok annak fel- említése, hogy Kalfus dr. pénzügy- miniszteri osztálytanácsos, aki tanulmányt írt a pénzügyigazgatás reformjáról, amelyben behatóan foglalkozik a forgalmi és luxusadó ki- vetésének és behajtásának a mód- szerével is, szintén megállapítja, hogy a behajtási rendszernek sok hibája van, amelyeket feltétlenül ki kell küszöbölni. Kitejt, hogy mind a for- galmi, mind a luxusadót az egész vonalon átalányosítani kell és lehe- tőleg már a termelőnél kell behaj- tani. Ez azonban csak úgy lehetsé- ges, ha a forgalmi adót más adóvá változtatják át.

Ilyen módon fokozatosan majd- nem az egész forgalmi adót meg lehetne szüntetni. Az iparosok nagy számánál (csaknem 100.000 termelő iparosról van szó) az átalányosított forgalmi adót esetleg állampótlék formájában hozzá lehetne számítani a kereseti adóhoz. A maradékot pe- dig a termelőnél átalányosítanák.

Ennek a reformnak óriási hord- ereje lenne, — mondja hírforrásunk, — ami nemcsak az adóhivatalok

munkájának rendkívül nagy csökke- néseire vezetne, hanem feltétlenül előmozdítaná az ugynevezett adó- morált is. Minden adófizető tudja, hogy adót fizetni kell. És fizeti is az adókat. De a forgalmi adó fize- tésénél olyan érzéseink vannak, hogy az igazságtalan. Minden más adó valamely keresetet, vagy jöve- delmet adóztat meg és azt mindenki belátja, hogy a jövedelmeket, ha ilyenek vannak, meg kell adóztatni. De fájdalmas a forgalmi adót akkor fizetni, amikor az üzletet haszon nélkül, sokszor nagy veszteséggel kötik meg, pedig ez a mai fizetés- képtelen világban legtöbbször így végződik.

Kalfus dr. tervzetét nem ismer- jük részletesebben, csak amennyit egy rövid hirasdból olvastunk róla, utaltunk rá, azért ahhoz nem is fog- lalhatunk állást. Azonban azt a ve- szedelmet látjuk benne, hogy a 11 év előtt ideiglenesnek szánt forgalmi adót átváltoztatott formában a ke- reseti adóhoz akarja csapni — és ideiglenessége helyett időtlen időkig fenntartani. Ez veszedelmes reform lenne tetszetős otyyában beadva.

A nevelés tízparancsolata.

A világleforduás különösen megnehe- zítette a szülői gondokat is. Mi lesz a gyer- mekemből? — ez a kérdés máskor is súlyos, nehéz kérdés volt, de még nehezebb most, mikor a diplomás pálya bizonytalan és dip- lomás emberek állás nélküli nyomorognak.

A csüggedőnek utmutatást nyújthatnak ebben a válságos időben, Benedek Eleknek a székegyudvarhelyi vándiákok mintegy nyolc évvel ezelőtti találkozásán a sokfelől össze- gyűllekezettek előtt felolvasott varázsos szavu visszaemlékezés igéi. Ez a visszaemlékezés viszonyörű jövendőbenézés is változat, mikor az írófejedelemségbe emelkedett, azóta már őseihez megtért vén diák a szeretett régi iskola, az alma mater hivatását szívből jövő tiz kérrsel elsorolta. Ebben a tiz kérdésben közéleti program is van, mit jó tudni mindenütt, ahol a magyarság jövendő nemzedé- kének a sorsáért gondolkodnak, küzdenek s a jó cselekvések módjait keresik.

Ugy kell lenni, ahogy az országok meg- boldogult mesemondja kérte az öreg iskolát a megiljodás örök mivélésére. Tiz kérdés volt ez a lelki édesanya iránti tiszteletből, de tízparancs egész népéletünk számára. Ha gas- suk meg, tanuljuk meg, tegyük életszabállyá mindegyiket iskolákon belül is és életünk folyton folyó nagy iskolájában is, ezt tartsák szem előtt az apák, anyák és nevelők. Igen, ezt a tízparancsos tiz kérrést az édesanyaként élő áldást osztó mindenek iskolájához:

Édes jó anyánk, engedj, hogy mintájára a tízparancsolatnak tiz kérrést intézzünk Te- hozzád.

I. Ne nevelj több urat és több kisasz- szonyt, ó édes jó anyánk, egyszerűen nevelj embert, akinek könnyű a toll s a kasza, a varrógép nem nehéz.

II. Nevelj belé gyermekeidbe: ne em elég szavalni, hogy nem az iskolának, de az életnek tanujunk, meg is kell tölteni tartal- lommal a bölcs latin mondást: legyen a holt betűkből élő valóság.

III. Nevelj belé gyermekeidbe, hogy nem a diploma a fontos, hanem a széleskörű, ala- pos tudás és a nagy lelkiműveltség, a tisz- tességes munka szeretete. Aki ezzel felsze- relte magát, mindig s minden körülmények között megtalálja a maga kenyerét.

IV. Nevelj belé gyermekeidbe, de jól belenevelj, hogy vértükbe váljon: ne szé- gyen a munka, a feketére sült kéz s a fel- tört tenyér. Hogy kéznek feketesége, tenyér- nek feltörtsége sem testi, sem lelki piszkos- ságot nem jelent.

V. Nevelj belé gyermekeidbe, hogy nem szégyen megfogni az ekeszarvát, a gyalut, a rőföt, a tüt, az ollót, a varrógépet, a puhára ápolj kézzel nem okvetlen jár lelki fi- nonság.

VI. Nevelj belé gyermekeidbe, hogy akinek van néhány hold földje, térjen vissza a falujába, fogja meg az ekeszarvát, jó péld- ával járjon elől mindenekben s papnak, ta- nitónak legyen segítője a népnevelésben. Hir- desd, tanácsold szüntelen, hogy mennél többet térjenek vissza a faluba, hadd teljék meg a falu művelt emberekkel. Jelöld meg a főbb teendőket gyermekeidnek: minden faluban legyen kulturház, abban könyvtár, olvasókör, dalárda, műkedvelő társaság. Röviden: te- gyék széppé, ideálissá a falusi életet.

VII. Nevelj belé gyermekeidbe az étel- ben és italban való mértékletességet, ruház- kodásban az igénytelenséget s a lelkiekben való nagyigényűséget.

VIII. Igyekezzél gyermekeid lelkében feltámasztani azt a világot, amikor az írott szerződésnél erősebb volt a magyar szava.

IX. Plántáld szívtükbe a szeretetet s ne szűnj meg hirdetni, hogy minden rossz tu- lajdomság között a legrosszabb, a leggyűlöle- tebb a gyűlölködés. Keressék a megérett másfajtájú és felekezeti embertársaikkal, ám ne jelentse a megszentelt nemzeti hagyó- mányoktól való eltávolodást.

X. És végezetül, nevelj beléjük az édes anyaföldhöz való erős ragaszkodást.

Gömör.

Az élet-üveg.

Valamikor, az ember őskorában a bar- langlakásokban, a sátrakban csak ajtónyíla- sok voltak s a fényt, világosságot beocsátó ablaknyílást nem ismerték. Sok évezrednek kellett eltelnie, amíg az ablaknyílást először alkalmazták s még hosszabb idő telt el, amíg az időjárás viszonytságai ellen védő bőr-, pergamen- és szövetségöngyöket az ólomkarikákba keretezett üveg váltotta fel. Amikor azután az üvegtechnika tökéletesedett és nagyobb táblák öntésére is képes volt, a napsfény után szinte ösztönzerűleg vá- gyódó ember az ablakok nagybontására és művészebb kiképzésére is mind nagyobb gondot fordított.

Még nemrégiben is általában azt hitték, hogy az ablaküvegen a napnak közvetlen, valamint a levegő által szétszórót közvetett fénye a maga teljes egészében árad be a szobába. Ujabbban azonban bebizonyosodott, hogy föltevésünk téves volt s éppen a gyó- gyítóerejű, az egészség fenntartására egye- nesen nélkülözhetetlen ugynevezett ultraviola vagy ibolyántúli sugarak künn rekednek, mert

az ablaküveg éppen ezeket a sugarakat nem bocsátja át.

Azt mindenki tudja, hogy az üveghasáb a napfényt a szivárvány színeire bontja szét. Ha szinképelemző készüléken vizsgáljuk ezt a szétbontott napfényt, akkor észrevehetjük, hogy a látható szinképen túl balra és jobbra vannak a szemünk rechartyája által ugyan fel nem fogható sugarak, amelyek azonban igen jelentős hatásokat fejtenek ki a természetben. A látható fényhullámok hossza négy- és nyolcszázmilliomod milliméter közt váltakoznak. Az ezeknél hosszabb sötét ultravörös sugarak hőhatást, az ezeknél kisebb, ibolyántúli sugarak pedig vegyi hatást keltenek s így ez utóbbiak csak fényképszeti uton mutathatók ki. Az élet kialakulásában éppen ezek az utóbbiak tejesen nélkülözhetetlenek s különösen a kétszáznyolcvan kilenc és háromszázötvenhárom milliommód milliméternyi hullámhosszúsági üvegezett Durno-sugarak azok, melyek bőrünk felületét érve egészségünket előnyösen befolyásolják s ezek hatása alatt sül le a bőrünk olyan szép barnapirosra.

A levegő ezeknek az ibolyántúli sugaraknak nagy részét elnyeli, ami azzal is bizonyítható, hogy míg a magasabb fekvésű helyeken is, ahol tehát a felettünk fekvő légréteg vastagsága és sűrűsége kisebb, igen hamar lesülhetünk, addig lenn, a síkságokon az alacsony tengerszint feletti magasságokon ez a barnulási folyamat aránylag sokkal lassabb, már csak azért is, mert a levegőnek alacsony rétegeiben levő por az ibolyántúli sugarakat szintén elnyeli.

Ha már most meggondoljuk, hogy az ablaküveg csak a hő- és fényugarakat bocsátja át s hogy a rövid hullámhosszu ibolyántúli sugarakat teljesen elnyeli, akkor nyilvánvaló, hogy a mostani ablaküvegezési rendszerrel szervezetünket éppen legfontosabb éleleti elemeink egyikétől fosztjuk meg. Ez magyarázza meg, miért olyan sápadtak a gyárak munkásai, a hivatalokban dolgozó tisztviselők s általában mindazok, akik, ám-

bár a modern kor követelményeinek minden tekintetben megfelelő higiénikus berendezésű lakásban laknak, de kevés időt töltenek a szabad levegőn. Hausmann bécsi tanár például bebizonyította, hogy Japánban a rachitikus betegségek különösen akkor kaptak lábára, amikor a japánok régi szellős, papírosfalú lakásaik helyett, modern európai és ablaküveggel ellátott házaikba költöztek át, amikor tehát magukat az ibolyántúli sugaraktól elszigetelték.

Csak természetes, hogy ilyen tapasztalatok után az ipar és tudomány vállalva törekedett az éltető ibolyántúli sugarakat is átocsátó üveg, az úgynevezett vita-üveg (életüveg) előállítására. A németek ezt már a háború előtt fel is találták, az angolok pedig ezzel az üveggel igen körültekintő és alapos kísérleteket folytattak. A tapasztalatok — főként az iskolákban — egyenesen szenzációk voltak. J. Bell, Ferguson szerint a kilenc hónapig tartó tanítási idő alatt a közönséges ablaküveggel és a „vita-üveggel” ellátott tantermek tanulóiak súlygyarapodása, testmagasságának növekedése és hemoglobintartalma között igen nagy különbség mutatkozott. Az újfajta ablaküveggel ellátott termek növekedési átlag öt kilóval gyarapodtak, hét centimétert nőttek és vérük hemoglobintartalma 10 százalékkal volt több, mint a régi üvegezésű tantermek növekedésükéinél.

A londoni állatkertben is folytatott összehasonlító vizsgálatok szintén hasonló eredményekre vezettek. A közönséges üvegtető alatt áttelelt állatok elvesztették étvágyukat s részben elpusztultak, ellenben a „vita-üveg” alattiak frissek és jókedvűek maradtak.

Ugyan ilyen hatásokat észleltek a növényeken is, amelyek a „vita-üveg” alatt duzzabban fejlődtek és bővebb termést hoztak, ami a növénytermés fokozása szempontjából jelentős.

A lévai járási ifjuságot vezető egyesület

Szerdán tartotta évi közgyűlését Sandner János járásbíró, elnök vezetésével. Sajnos, nem tehetjük hozzá, hogy nagy érdeklődés mellett, mert bizony a 398 tagot számláló egyesületből — nagyon kevesen jöttek össze, úgy, hogy a határozatképtelenség megállapítása után új időpont lett kitűzve a gyűlés megnyitására. A nagy érdeklődés okát a közgyűléssel szemben nem lehet biztosan megállapítani, — hiszen egyébként a nagyközönség elég szépen felkarolja ezt a szociális munkát kifejtő egyesületet, azonban felszólalások történtek a vidéki tagok részéről, hogy nagyon sokan nem kapták meg a meghívót, amire az elnökség azt válaszolta, hogy postán minden tagnak meg lett küldve a meghívó.

Az egyesületi évről szóló jelentést Rozsnyó József titkár terjesztette a közgyűlés elé. Mivel a nyár folyamán az egyesület működését részletesen ismertettük már, itt csak a jelentés néhány jellemző adatát említhetjük fel. A lévai járásban a közsegélyre szoruló gyermekek száma 1500. A járásból nyilvántartanak 89 korcsosult és elmebajos gyermeket, akik közül 12-öt intézetekben helyezték el az egyesület. Igen jelentős arányú az egyesület téli ingyenebéd akciója. A tél folyamán Léván, Bakabányán és Óbars községben 526 szegény gyermek ült az egyesület asztalához, ahol mintegy harmincezer ebédet osztottak ki 19 ezer koronát meghaladó költséggel. Az egyesület ezen felül a tél folyamán felruházási akciót is végzett és szegény diákok nemzeti és felekezeti külömbőség nélkül iskolai szakkal, tankönyvekkel látott el. Mindezekből kitűnik, hogy működése igen hűségpótló és méltán megérdemi a közönség támogatását.

Az 1931. 18. számú törvény alapján az ifjusági feletti bíróságot az egyesület nem tudta eddig megszerezni, mert a járásbírószűk volta miatt erre a célra nem tud helyi-

Léva története a XVII. században

Irta: HAICZL KÁLMÁN dr.

(XIV.)

lannak s a nádort, Lévat és a német táborni is értesítette róla. (E szerint Léva csak okt. 3-a után került a kurucok kezére.) Minthogy azonban segítséget sehonnan sem kaphatott, a vármonostort kisebb csatározás után, amelyben 30-nál több kuruc elesett, feladta. (Knauz. i. m. 11—12.)

Thököly okt. 22-én Báthon, nov. 11-én pedig Nagy-Kozmaallya (Nagykoszmály) mellett táborozott. Léva elfoglalása bizonyára ekkor történt meg. November 12-én a kurucok már Zsarnócán voltak, ahonnan Thököly a garamszentbenedeki konvent részére menedéklevelet állított ki. A menedéklevél pedig ekkép szól: „Az Sz. Benedeki kaptolonnak Instantiáját s hozzánk való maga alkalmaztatását tekintetben vén, vettük azon kaptolon Klausomával, városával, annak lakossival, majorjával, külső belső jövokkál, jószágival és minden marhájjokkal együtt Specialis Protectionk s oltalmunk alá. Parancsolljuk azért minden rendbeli Hadainknak, Senkiis élete feje elvesztése alatt specialis ordinantiánk s Dispositiönk kévül azon meghirt kaptolonra s annak Várossára reá szállányi, ott élnödni, quartelozni, Lakossit ingyenes gazdálkodásra s egyéb exactiokrais kényszeríteni, — személyekben bestelenéteni, szidni, verni, fosztogatni és sarczoltatni — ne merészelje. — Mint hogy penigh kézsék velünk egyetérteni s hatalmas Török Császárunknak is fejet hajtottak, hasonló képpen a Török vitézek is megh ne háborgassák és semminémő javokbanis meg ne károsítsák.” (Knauz. i. m. 13.)

Thököly ezalatt fegyverszünetet kötött a császárral, minek következményeképp Barsmegyének a Garamon inneni része Lévalal együtt Lipót császáré maradt, a Garamon tuli rész pedig Thökölyt illette, a bányavárosok kivételével, amelyekért a császár havonként 3000 aranyat fizetett. (Hadi krón. II. 240.)

Thökölynek védelevele azonban nem sokat használt. Pyber írja nov. 22-én: „Kovaczinakis Egygy része megh éget, másik részit el hordották. Tolmacz pediglen tőből Egészen mind Tüzre hordatot.” A környék népéről pedig ezt írja: „Sőt még mosis csak úgy van a falukon levő szegénység, mint az el reptülő madár, mivel látván a Német Tábornak még helyben való lételit és ollyatis értvén, hogy még talán megint erre fogh Kassa felé nyomakodni, se van, sem nincz otthon lakásaa szegénységnek.” (U. ott. 14.)

Mikor 1683. év tavaszán a török hadsereg a Drávát átlépte, Thököly is megindult hadaival. Lotharingiai Károly herceg fővezér

seregével Érsekújvárat ostrom alá vette ugyan, de a török hadsereg közeledésének híre visszavonult. A nádor, aki személyes felkelést hirdetett, a semptei táborni maga is elhagyta s előbb Fraknóra, majd Németújhelyre menekült.

A káptalan Léván 30 lovaszt fogadott, hogy a nádor táborába küldhesse. Mivel azonban időközben híre érkezett, hogy Vácznál nagy sereg tatár áll és Léva ellen készül vonulni, a lévai véghézből egy lovaszt sem akartak a nádor táborába küldeni. Következett is menesztettek hozzá, hogy „mivel biztattya ő nga Lévat, akarjae oltalmazni, vagy sem, hogy magáról Idein gondolkodgyék.” Ordódy Zsigmond prefektus a fentiekhez hozzáfűzi: „Mélto volna bizony nagy Respectusban venni az Uraknak ezt az Vég helyt, mert ha ez nem let volna Ellenséggnek Tartalékja, Eddig Ennek az Egész darab országnak talám eddig el költet volna Romolni.” (U. ott. 20—21.)

Ezalatt Schultz tábornok a német katonaságot Léva várából kivonta, minek következtében a várórség létszáma is teljesen lepadt. A nádor pedig Lévat és Garamszentbenedeket sorsukra bízta.

Thököly hadai július havában már Bars vármegye felé közeledtek. Ordódy 15-én jelenti, hogy Harsányi György kapitány hadával Tót-Bakánál fekszik, akihez Korponay és más hadak is csatlakozni fognak. Lévat okvetlenül meg akarják szállani, ha szükséges léssen, a török segítségével is. Thökölyt pedig minden órában várják.

Néhány napon belül meg is érkezett és Lévat elfoglalta, ahonnan jul. 21-én a káptalan részére védelevelet állított ki. Julius 23-án már Verebély és Vágsely felé vonult, neje azonban Léván maradt, ahol Ordódy prefektus jul. 28-án audencián megjelent.

Thökölynek a védelevele is csak írott malaszt maradt. A káptalannak Nagyszombat elfoglalása után 14,000 frt váltásdíjat kellett fizetnie. Mikor pedig aug. 8-án Thököly visszavonuló hadai Nagyszombatot kifosztották s a város leégett, három kanonok Léva felé hurcoltak és csak úgy bocsátották szabadon, hogy 15,000 frt váltásdíj lefizetésére kellett magukat kötelezniök. Ezenfelül a lévai kapitány, Szenci István 70 lovaszt küldött a vármonostorba „kvártélyba”, akik „már is gazolni keszték az szőlőket.” Thököly szept. 9-én Semptén újabb védelevelet, 11-én pedig utlevelet állított ki a káptalan részére; de ezeknek sem látta hasznát. A Nagyszombatban leégett kanonoki házak felépítésére az apátsági erdőkből még épületfát sem tudtak szerezni, mert minden fát a lévai várnak kijavítására foglaltak le. A török pedig Thököly ígérete dacára „minden nap szabadon sítál, Jószágunknak minden segéltit járja.”

séget rendelkezésre bocsátani. (Fel kell tennünk a kérdést, vajjon tudnak-e erről a mi-zériáról illetékes felsőbb helyen, hogy a lévai gyermekbírósgé megalkotását mi gátolja? A szerk.)

A titkári jelentés során azt is hallottuk, hogy az egyesület egy falusi elmebeteg gyermekeket intézetben helyezte el, azonban a szülők három nap múlva a gyermeket visszakövetelték és most a beteg gyermeket koldulásra használják fel. A bejelentésben nem hallottuk azt, hogy az egyesület itt hatósági beavatkozást kért volna, már pedig itt ez lenne helyén való. Egyébként a jelentést a közgyűlés tudomásul vette.

Andrási Nándor a számvizsgáló bizottság jelentését terjesztette elő. A közgyűlés a jelentés egyhangú elfogadása után a számvizsgálóknak és az összes funkcionáriusoknak a felmentvényt megszavazta.

Dr. Ravasz Viktorné lemondását terjesztették ezután elő. Ravaszné a pénztárnoki tisztségről mond le egyéb elfoglaltsága miatt. Eddigi buzgó működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

Sandner elnök ezután meleg szavakkal emlékezik meg dr. Szamek Istvánné egyesületi működéséről, amiért a nyár folyamán lezajlott anyák napja ünnepélyén az elhagyott gyermekek védőanyául választották meg és most átnyújtja Szameknének az egyesület díszes vándorlevelét, amit Szamekné köszönő szavak kíséretében vett át az elnök kezéből.

Az indítványok során Hromada János polgári iskolai igazgató azt indítványozta, hogy foglaljon állást a közgyűlés az egyesület által tervezett gyermekotthon létesítése ügyében, mire az elnök bejelentette, hogy ezt az ügyet a legközelebbi közgyűlés napirendjére tűzik.

Ravasz István óbarsi esperes-plebános megemlékezett az egyesület szociális munkásságáról és köszönetet mondott az egyesület vezetőkinek fáradozásukért.

KÜLÖNFÉLÉK

— **A tergenyei hősök emlékének leleplezése.** Tergenye község érző szívű lakossága nem feledkezett meg a világháborúban hősi halált halt fiairól. Tergenye községnek 23 fira, a lakosságnak mintegy öt százezer, áldozta életét a kötelességteljesítés mezején, akiknek dicsőségére most emlékoszlopot állított az aldozatkész lakosság, amely egymással versenyezve vett részt a közadkozásban. Elismerés érdemel a lelkes szoborbizottság, amely fáradságot nem ismerve karolta fel a nemes gondolatot és működtet megvalósításán. Jegyezzük fel neveiket: Snierer Kálmán községi bíró elnökölte alatt Hegedűs Lajos, Grolmuez Géza, Brányik Lajos és Brányik András fáradozta az emlékmű létrehozásán, melynek leleplezése vasárnap délután történt meg, szép és megható ünnepély keretében, amelyen mintegy ezer főnyi közönség vett részt. Az ünnepély lefolyása alatt nemcsak az esemény hősök hozzátartozói szemében csillantak fel a megáthottság könnyei, hanem mindenkin mély megindulás vett erőt, aki az ünnepélyen megjelent. Az ünnepélyt a tergenyei énekkar nyitotta meg, előadva Beethoven Örök Isten... című fenséges szépségű művét, Böszörményi Zoltán ref. igazgatótóni szakkvartély vezetésével, majd Csellár Kornél, Tergenye község népszerező jegyzője mondotta el mély benyomást keltő leleplező emlékbeszédét. Ezután Snierer Kálmán községi bíró a község nevében átvette az emlékművet és ígéretet tett arra, hogy azt mindenkoron szeretettel fogják megőrizni és ápolni. Györky Mariaka Boros Béla alkalmi költeményének elszavalásával — Az árva könnye — keltett hatást. A római káth. egyház részéről Mészáros István zselizi lelkes mondott szép beszédet és imát. Ezután ismét Boros Béla alkalmi költeményeit szavalták. Brányik András a névtelenek, Hikkel Matildka A hősök oszlopán, Bertha Jolánka

Az árva szava című költeményét adták elő szívből fakadó érzéssel. Majd Varsnny Sándor alcégyverneki ref. lelkész áldozott beszéddel és imával az esemény hősök emlékének. Bem Antal római káth. igazgatótóni az emlékmű létesítésének történetét ismertette, majd az énekkar Sz. Nagy J. Apoteózisának szép előadásával ért véget a leleplező ünnepély, amelynek fényét a helybeli vadászok díszsörtézzel emelték.

— **A városi magyar közkönyvtárban a nyáron folyt belső átalakítási munkálatok befejezéséhez közelednek.** Az időközben felgyűlt könyvtáranyag részére új- és pótszékények szereztek be s azokban a könyvtárlomány részleges új felállítását nyert. A téli könyvtárlomány október 2-án indul meg. Könyvtárlapok kedden délelőtt 10-től 12 óráig és pénteken délután 4-től fél 7-ig.

A könyvtár használatára a község összes lakossága jogosult nemzetiségre való tekintet nélkül. A tízezer kötetes könyvtár most már magában foglalja a volt magyar gimnázium és tanítóképző tanári könyvtári könyveinek nagy részét is — amihez képest a szórakoztató irodalom túl az oktató műveknek is gazdag tárháza. — Beiratkozni lehet szerda, csütörtök, péntek délelőtt 9-12 óra között a városi székház II emeletén — balra, pótlépcső — levő könyvtárlhelyiségben. Új tagok nyitvatárlapra 6, nyomtatványköltségre szintén 6, összesen 12 koronát fizetnek polgári évenként. A díjak felerészben is fizethetők. A nyomtatványköltségek ellenében megkapják a tagok a könyvekről szóló nyomtatott címjegyzéket. A teljes címjegyzékek a helyiségben a tagok rendelkezésére állanak. A könyvtár, mint olvasóhelyiség egyelőre még nem működik. — A könyvtárltanács.

— **A lévai káth. kör szűreti mulatságát október 7-én, szombaton este rendezi.** Szinre kerül Kádár Miklós „Magdát kicsapják” című 3 felvonásos libellócselöen kedves vígjátéka.

Garamszentbenedek pedig ez idő alatt, vagyis június 23-ától november 1-ig ismét a hadak útja lett, amelyben Thökölynek egész serege, továbbá a fejedelemszony udvara és vendége megfordultak. A káptalan garamszentbenedeki számadási könyvei szerint a fejedelemszony szeptember közepéig tartózkodott Léván. (A naplóban több ízben szerepel: „ad Vörös György” adatot ennyi meg emnyti ebbe bor. A kulacsot Garamszentbenedekben ma is „Veres György” „veresgyur”-nak nevezik. Nyilvánvaló, hogy ez a szó a kurucoktól származik.)

Bécs felszabadulása után a nagyvezér Thökölyt Budára rendelte, aki azonban seregével Léván táborozott és közben a lengyel királlyal tárgyalta, akinek még a bécsi győzelem előtt megígérte, hogy ha Pozsonyot s az általa megszállott felvidéket birtokában hagyják, a császáriakat fogja támogatni. Lipót császár és Károly herceg fővezér azonban tudni sem akarták róla. Párkányak ostroma alatt a török Thökölynek a segítségére számított, aki be is jelentette neki, hogy Léváról elindult. Ugyanakkor azonban a lengyel királyt is értesítette, hogy a harctér felé közeledni fog ugyan, de a harcban részt nem vesz. Thököly tényleg akkor érkezett a Párkányt környező dombvidékre, amikor a keresztény sereg Párkányt bevette s a menekülő török sereg nagyobb része a Duna hídjának leszakadása következtében ott pusztult.

Léva és egész Barsvármegye ezzel felszabadult. A vármegyére azonban a nehéz idők csak ezután következtek. Esztergom visszafoglalása után a lotharingiai herceg serege Lévának, a lengyel király pedig Nógrádnak vette útját. A herceg november 9-én Csejkhöz tartózkodott, Jaklin Balázs e napon jelenti a káptalannak: „Ha valamikor, most romlik meg ez a föld, mert Esztergom tájárul husz regimén jöt ide, inned osztják quarteliokra, csak Kovácsin már negyed napja két regimén fekszik, Szőlősen három és consequenter a falukon; itten sem szalma nem marad, csak az egy Isten orvossa az mi nyomorúságunknak.” A nádor hadaival Lévára jött, de néhány nap múlva vissza ment, „csak heába fizettet velünk a katonáknak”. (Knauz i. m. 37—38.)

Az 1684. évek első fele hadi készülődésekkel és csapatok átvonulásával telt el, amelyek Buda alá indultak. Budavár ostroma azonban megheiusult. A keresztény sereg visszavonulása azután az érsekújvári törököket újabb kirándulásokra biztatta. Kaprini János konventualista már 1684. október 10-én írja, hogy az újvári török gyakori betöréseket intéz felénk, amelyeket a Léván állomásozó

Heisler tábornok megakadályozni nem tudott. 1685. január 3-án táján Thököly kurucai s a törökök, mintegy 7000-en eleséget vittek Érsekújvárra. A lévai német katonaság „lassan gyülekezett” s a sokkalta nagyobb sereggel szembeszállani nem mert. Heisler maga beisméri, hogy mindössze néhány törököt vágta le és nyolcat elfogtak. (Knauz u. o. 52.)

Léván e telen át 3000 német katona volt elszállásolva, a vármegyébe pedig a Dünevald, Aspermont, Götz, Salm és Magni-féle ezredek küldettek. A tél szokatlan hideg volt. 1685. tavaszán pedig a Garamvölgyet árvíz pusztította. Ehhez járult a ragadósn nyavalya-betegség, mely már a budai táborban jelentkezett s a katonaság által megszállott vidékeken is elterjedt. Kaprini írja december 11-én, hogy Grsztbenedek lakosai közt sok a beteg és halott. Attól tart, hogy a németek sűrű elhalálózása általános nyavalyát fog előidézni.

A kisebb-nagyobb csapatok átvonulása a Garamvölgyén, nevezetesen Garamszentbenedeken át december 6-tól következő évi december 17-ig tartott. Hogy azután ilyen átvonulás mennyi gabona, bor és pénzálldozatot jelentett, elképzelhető. A kötelei ajándékokról, amelyeket még a lotharingiai herceg és tábornokai is szívesen elfogadtak, nem is szólunk. Heisler tábornok és Czobor Ádám gróf fegyelmetlen lévai hadairól írja Kaprini, hogy állandó fosztogatások és rablásokból élnek, Szőlősen és Csejkhöz lakosai ma-holnap széjzélének. Jaklin Balázs pedig 1685. április 30-án írja: „Az nagy árvizeknek veszedelmi között nagy nehezen tuttunk ide verekedni, alkalmatlan sok Németekkel rakkot, de pusztá és telljességgel romlot helyre, — — más felől kóborló Czobor Uram hada garamon tul mindeneket egíarant gázol és pusztít; — major, kertek, malmok egy szóval mind pusztá. — Mi innéd vissza térvén, lehetetlennek látjuk, hogy egész iószágbul egy szekeret is rendelhessünk, annyra el széltettek s el pusztultak.” Nem csoda, ha Besztercebányától Garamszentbenedekig minden helység üres volt s a lakosság elmenekült.

A következő évek hadműveleteiben, Érsekújvár és Budavárának visszavételénél Bars vármegye személyes nemes felkelőivel és zsoldos katonáival szintén résztvett. Budavárának ostrománál harcolt Erdődy György gróf, lévai kapitány is. Ez évekből következő kapitányok neveit ismerjük: 1679. Nadányi Mihály lovaskapitány (Garamszentben. lt. f. 31. 40.), 1683. Szenczy István kapitány, 1685. Farkas Ádám vicekapitány. (Knauz i. m. 35. és 57.)

A lévai vár és tartománya 1688-ig a Csáky grófi családnak

— **A lévai iskolai beiratások statisztikája.** A lévai állami polgári iskolába az 1933–34. tanévre beiratkozott növendékek száma: a szlovák osztályokba 560, a magyar osztályokba 264. A lévai áll. polg. iskola zselizi kirendeltségénél, amely most kezdte meg működését, a szlovák osztályba beiratkozott 35, a magyar osztályba 51: összesen 910. — A zárdai intézet: polgári leányiskola 109; elemi leányiskola 348; óvoda 102. — Városi katolikus elemi fiúiskola 256. — Szlovák állami elemi 465. Szlovák óvoda 85. — Izraelita elemi iskola 123. — Református elemi iskola 115. — A tanonciskolákban most folynak még a beiratások, itt az eredményt a múlt év szerint előreláthatóan ez lesz: iparos tanonciskola magyar 45; iparos tanonciskola szlovák 95; kereskedelmi tanonciskola 190. Tanítóképző intézet 222 rendes növendék (105 férfi és 117 nő) és 6 externista, tanítóképző elemi gyakorlati iskola 88. Gimnázium 360 (260 férfi, 100 nő).

— **Gyászrovat.** Keviczky János, a bái ág. evang. egyházközség felügyelője f. hó 9-én áldásos, munkás életének 81. évében váratlanul elhunyt. Földi porrézeit hétfőn helyezték örök pihenőre nagy részvét mellett. Halálát szelőkörü rokonság gyászolja. — Konecz Lajos nyugalmazott lévai vasutas, életének 79. évében elhunyt. Temetése f. hó 15-én történt a ref. egyház szertartása szerint. — Kalapos Gyula lévai földink, főmérnök a magyar kir. földművelésügyi miniszteriumban, életének 49. évében rövid szenvedés után Budapesten elhunyt. Hült tetemét a keresési temető halottas házában történt bejelentés után felesége, szül. Mack Augustza szülővárosába, Esztergomba szállították, ahol a Balvárosi temetőben helyezték örök pihenőre. Halálát feleségén és két gyermekén és egyéb rokonságán kívül Léván lakó közeli gyászolják. — A Baramegyei Népbank gyászlapon jelenti, hogy igazgatóságnak régi tagja, Barancsok János, szarnócai kereskedő szerdán elhunyt.

— **A lévai járási ipartársulat rendes évi közgyűlése** ma délelőtt 8 órakor tartja a városháza nagytermében. Amennyiben a közgyűlés az egybehívás idejére határozatképes nem lenne, az esetben egy órai várakozási idő után a megjelent tagok számára való tekintet nélkül jözösként a napirendre tűzött tárgyak felett érdemleges határozatot hozni. Tárgysorozat: Elnöki megnyitó. Jegyzőkönyv-hitelesítő kiküldése. Jelentés az 1932. évi működéséről. Az 1932. évi zárszámadás beterjesztése, jóváhagyása és a felmenívény megadása. Az 1933. évi költségvetésről és a költségvetés elfogadása. Ipartársulati elnök, 2 alelnök, 36 rendes, 18 pót választmányi és 4 számvizsgáló bizottsági tag megválasztása. Kellő időben előterjesztett esetleges indítványok.

— **A Lévai Dalárda közli:** Zenei-méleti tanfolyam nyílt a Dalárdában. A tanulságos tanfolyam zenetörténelmi előadásokkal van egybekötve, így teljesen leedi az érdeklődők figyelmét. A hasznos tanfolyamra jelentkezni lehet a Dalárda titkárnál: ifj. Schubert Pál Léva. Telefon 129. A Dalárda órabeosztása: Hétfőn fél 9 órakor zeneelmélet. Keddén és csütörtökön fél 9 órakor egy a vegyes mint a férfiak részére dalproba. Nagy műsor előtt áll a Dalárda, kérjük tehát a működő tagokat, hogy a fejlődés érdekében a legpontosabban megjelenni szívesek legyenek.

— **A lévai magyar munkások szüreti mulatsága.** A magyar nemzeti munkás és földmives part lévai helyi szervezete szüreti mulatságot október 8-án, vasárnap 5 órai kezdettel a Kákai úton levő sporttelepen tartja meg.

— **Rádió segítségével méri fel a földgömböt.** A földgömb nagyságának pontos megállapítása végett ez év október és november hónapjában 150 rádióállomás segítségével újabb felméri a földet. Az eljárás egészen új eredeti és teljesen pontos adatokat fog eredményezni.

— **Eljegyzés.** Jakab Böszköt eljegyezte Mankovicsy Ferenc. (M. k. é. h.)

— **A járási ipartársulat figyelemzteti az összes tanoncartó iparosokat és kereskedőket,** akik tanoncikat a tanonciskolába még be nem iratták, hogy haladéktalanul, de legkésőbb f. hó 24-ig a szlovák vagy magyar ipar, illetve kereskedő tanonciskolába irassák be, mivel ezen idő után ki lesznek téve a felesleges pénzbiroknak. Guttman elnök.

— **A magyar iparostanonciskola igazgatósága figyelemzteti a munkaadókat,** hogy tanoncikat vasárnap, délelőtt 10–12-ig irassák be, mert a beiratás ideje letelt és büntetésben részesülnek. A vasárnap szakrajzók a következőképpen lettek beosztva: 9–12-ig vasipari, 10–12-ig a faipari, 8–10-ig a léányok és 10–12-ig a fiúk szabó szakrajza. Szerdán d. u. 5–7-ig van a festők szakrajza. Az iparostanonciskolával kapcsolatos Tanoncotthon (Iparoskör, Honvéd u.) megnyitása 17-én vasárnap délután 3 órakor lesz. Ugyanott van elhelyezve a könyvtár is, melynek használata kötelező. Végelbocsajtó bizonyítvány csak szerdán délután adatik ki.

— **Az adótörvény 271. §-a szerint minden adófizetőnek jogában áll a késedelmi kamatok kivétele ellen fellebbezni.** Sajnos, a törvény nem tartalmaz semmi nyomatékos rendelkezést arra nézve, hogy fellebbezés céljából az adófizető miképpen értesítendő a késedelmi kamat kivételéről. Az adóhivatalok akkor írják elő a késedelmi kamatokat, amikor akarják és következetesen csak az első adóintéskor tudjuk meg, hogy késedelmi kamatot is kell fizetni. A kivetes okairól pedig szó sem esik, pedig ennek ismerete nélkül lehetetlen a fellebbezés. A brünni kereskedelmi és iparkamara a múlt évben a pénzügyminiszteriummal azt javasolta, hogy a késedelmi kamatok kivételéről rendszeres fizetési meghagyásokat kézbesítsenek ki, hogy ezáltal az adóköteles fellebbezési jogát érvényesíthesse. Erre

birtoka maradt. Időközben azonban úgy a lévai, mint a véghelesi és szadvári (Torna) uradalmakban részbirtokok keletkeztek. Csáky Pál gróf 1679. körül halt meg. Özvegye Czobor Mária Regina férjhezmen: Löwenburg János grófhöz. E Czobor Mária annak idején megvette a magy. kir. kamarától † Forgács Zsigmondné birtokrészt, melyet Léva várában és tartozékaiban bírt. Férje azonban öt valmiképp kinullázni s a lévai, véghelesi és szadvári birtokokat az ő kikeresztésével eladni akarta. Ez ellen Czobor Mária Regina grófnő 1680. szeptember 21-én leánya Csáky Borbála apaca nevében a pozsonyi káptalan előtt tiltakozott. (Orsz. lt. NRA. f. 1020. 4.) E birtokrészt különben Csáky Pál gr. neje részére leköttötte volt. (Orsz. lt. NRA. f. 1083. 35.) 1681. ápril 7-én Péli Nagy András a magyar kamarától a lévai uradalmat bérbe kérte. (Orsz. lt. NRA. f. 1006. 38.) Ez csak úgy érthető, hogy † Csáky Pál gróf birtokrészt a kamara fel foglalta és valószínűleg Péli András lovaskapitány és h. alispán kezelésére bízta. A kamara 1682-ben elhatározta, hogy e birtokrészt el fogja adni. (Orsz. lt. Tom. 16. fol. 31.) Mindez azonban Csáky László gróf, komáromi és nórádi főispán, aki fivérnek Pálnak társbirtokosa és örököse volt, természetesen nem érintette.

Csáky László gróf és neje Szunyogh Borbála azután 1688-ban lévai, véghelesi és szadvári birtokrészeit a pozsonyi káptalan előtt Eszterházy Pál hercegnek eladták. Lipót császár 1689. május 16-án a vételt helybenhagyta és Eszterházy részére új adománylevelet állított ki. Ennek alapján az esztergomi káptalan szeptember 1-én a herceget beiktatta. A beiktatásnál jelen voltak Kovácsóczy Mihály kanonok, garamszentbenedeki prefektus, Kiss Mihály lévai plebán, Péli Nagy András h. alispán, Duló Ádám, Kovács Ferenc, Hudra István, Csató Zsigmond, Nagy Mátyás, Kemléky Gergely, Bocskay Zsigmond konvetjegyző, Kereskényi János, Szentiványi Rafael, Beliczay Ádám, Baka István lévai bíró, Jaklin Miklós újfalu birtokos stb. A beiktatást Jaklin Miklós kir. ember és Pongrácz Imre esztergomi kanonok végezték. Szeptember 5-én Véghelesre, 10-én Szadvárra mentek.

Az ellentmondók közt olvassuk Léván és Szadváron Aranyasy István, Czobor Mária Regina, Farkas Ádám (a lévai Ladányi ház miatt), Vattay János stb. neveit. (Orsz. lt. NRA. f. 1173. 18. Eszterg. kápt. hit. it. caps. 39. 7. és caps. 40. 7. 20.)

A beiktatás természetesen csak Csáky László gróf birtokrésze történt.

Löwenburg János Jakab neje, Czobor Mária Regina az öt meg-

illető birtokrész további birtoklását kérte a kamarától. (Orsz. lt. NRA. f. 1010, 34.), minek következtében úgy a bérbeadás, mint az eladás elmaradt. 1692. február 9-én Jaklin Miklóstól 13,000 frtot vett kölcsön. Ennek biztosítására leköttötte neki Léva várában † Forgács Zsigmondné után a magyar kamarától készpénzen vett birtokrészt tartozékaival együtt és felhatalmazta, hogy Sembery Sámuel és Dióssy Mihály tisztartója által készítenendő lettar mellett a birtokrészt 12 évig szabadon birhassa. Ha Eszterházy Pál herceg nádor vagy valamely örököse e birtokrészt Jaklintól kiváltani akarja, azt csak úgy teheti, hogy e 13,000 frton felül a Czobor Máriaának járó alkalmas ezreket is kifizesse. (Orsz. lt. NRA. f. 1016. 32.)

A Kollonits-család ekkor és utóljára jelentkezett és az esztergomi káptalan előtt tiltakozott az ellen, hogy az elefánti Jaklin Miklós báró Léva várát megvegye. (Esz. kápt. hit. It. Prot. 26. 367.)

Jaklin Miklós báró Léva városának és lakosságának nagy jótévője lett, kivált Czobor Mária Regina halála után, amikor a lévai birtokrészenek jogos birtokosává lett. 1695-ben a nádor beleegyezésével az olévai hegyi parlagokat a szegény lakosság közt szölőknek osztotta ki. Az 1696. évi nagy tűzvész után, mely a város felét, közte a kath. templomot is elpusztította, a templomot a város polgáiraival együtt felépítette és megnagyobbította s az iskolamester és orgonista díjazásáról is gondoskodott. Végrendeletében jótékony célokra 3000 frtot, a ferencrendieknek 1000 frtot, a kálvária felállítására 700 frtot, a ferencrendieknek és a kórháznak pedig házakat és földeket hagyott. Eszterházy Pál herceg bizonyos követeléseit kiegyenlítése fejében a Jaklin által birtokolt ugynevezett "fiscalis portio" maga részére követelte. Jaklin e kérdést akként oldotta meg, hogy Léva várbeli birtokrészt a hercegre hagyta. (Orsz. lt. NRA. fasc. 695. 15. és fasc. 1010. 55.)

Eszterházy Pál herceg 1696-ban kelt végrendeletében örösi birtokaiból három hitbizományt alkotott. Az első hitbizomány: Fraknó, Kismarton, Lanzsár, Lakompak, Lenka, Keresztúr, Köszeg, Kapuvár, Feketevár, Köpcsény, stb. állott s ennek birtokát Mihály fiának hagyta. A másik hitbizomány Alsó-Lendva, Nemphly, Csobáncz, Hegyesd, Tamássy, Simontornya, stb. alkotta s örökösévé Gábor fiát tette meg. A harmadik hitbizományt: Árva, Lietava, Endrő, Léva, Végheles, Szadvára, Sztrechén várak és tartozékaik Pozsony, Nyitra, Trencsén, Bars, Hont, Zólyom és felső Magyarország egyéb részeiben alkották és harmadszülött fiára Józsefre hagyta. A király a végrendeletet 1699-ben jóváhagyta és megerősítette. (Orsz. lt. NRA. Tom. 19. fol. 83. 84.) Időközben Gábor meghalt, a herceg ennélfogva a három majorját 1713-ban kettővé olvasztotta össze aképp, hogy a Moson, Sopron, Vas megyei és Győr megyei s. mihályi birtokokat a pozsonyi házakkal és kertekekkel Mihály, a többit pedig József kapja meg. (Orsz. lt. NRA. Tom. 19. 84.)

a javaslatra a pénzügyminisztérium 1933. február 2-án kelt 148 475-32. számú rendelkezével felelt, amennyiben külön fizetési megkötések kibocsátása felesleges, mert legkevesebb 1000 K évi adóelőírásnál az évenként kiképezített adószámalkivonatból, a többi adóköteles pedig adókönyvből (smelybe a fél kiváságra a késedelmi kamatokat beírják) ugys meg tudhatja a késedelmi kamat nagyságát, amely ellen azután 30 napon belül lehet fellebbezni. Az adóhivatal egyébként írásbeli, vagy szóbeli megkeresésre minden adókötelest közli a késedelmi kamat kivételét. Aki a kivetés nagyságának okát is meg akarja tudni, az kérheti a kivétési tarifa kivonatának kézbesítését. Végül a törvény birtokában mindenki abban a helyzetben van, hogy a késedelmi kamatot maga is kiszámíthatja. Ez a rendelkezés azonban igazolja, hogy mily bizonytalanul van szabályozva az egész kérdés. Egyébként megerősítve látjuk mindazt, amit már régóta ajánlottunk olvasóinknak: aki adóintézményből, adószámalkivonatból, vagy egy külön írásbeli (5 K okmánybellel ellátva) vagy szóbeli megkeresésből a késedelmi kamat kivételéről tudomásul szerez, az adótervény 331 §-ra hivatkozva, azonnal adjon be az adóhivatalban egy kérvényt (5000 K-ig terjedő késedelmi kamattal 1 K. azonfeüli 5 K okmánybellel ragasztandó fel), hogy az adóhivatal a kivétési táblázat kivonatának készítésével ismeresse a tarifális kivetés okait. Ebből a kivonatból azután az is meg tudható, hogy nem forog-e fenn az elévülés lehetősége? A kivonat azután pontosan átvizsgálható az adóbefizetés s a késedelmi kamatok fizetési kötelezettségét magában foglaló törvényi segítségével (adótervény 271. §.) hogy a fellebbezésre indokoltak szerzhessünk. Figyelembe kell azt is venni, hogy a 30 napos fellebbezési határidő a kivétel tudomásul vételének napjától számítódik.

— **Kérelem.** Schu'cz Ignác és fia lévai papírüzletében egy feljegyzés fűzet lett tévesen iskolafüzetekkel becsomagolva; kéri a cég, hogy a kinek a fűzet van, azt hozzá visszadni sziveskedjék, jutalom ellenében.

— **Pályanyertes népiratok.** Megjelentek a „Sajó-Vidék” pályadínyertes népiratai, amelyekre a Katolikus Akció sikerének előmozdítására adott ki egyházi jóváhagyással. Tíz ilyen népirat hagyta el most a sajtót. Minden egyes fűzet olvasása a keresztény lélek igaz épülésére szolgál. A népiratok a „Sajó-Vidék”-nél Rozsnyón rendelkezhetőek, ára darabonként egy korona, tömeges rendelésnél (legalább 200 db.) a 50 fillér. Plebániák és népzézetők figyelmébe ajánljuk.

— **Az életsugarak.** (A XXI. század regénye.) Ezen a címen Farkas Geiza tollából nagyszabású fantasztikus regény indul meg a Magyar Minerva szeptemberi számában. A kitűnő magyar közgazdász és európai viszonylatban is kiváló szociológus neve nem ismeretlen olvasóközönségünk előtt, hiszen novellái és tanulmányai újabbán főképpen a szlovénországi folyóiratokban és évkönyvekben jelentek meg. A folyóiratra a kiadóhivatal (Pozsony, Kertész u. 1.) utján lehet előfizetni amely 12 korona beküldése esetében szeptembertől, 30 korona lefizetése esetében pedig visszamenőleg januártól küldi meg a Magyar Minervát. Utóbbi esetben még jutalomkönyvvel (R. Berde M.: Romulus és Adriána. Jankovics M. Utatlan utak. N. Jaszko O. Ispilángi róssa. Sziklay F.: Hangzatok. Tichy L. A turban és egyéb elbeszélések. Reinel J.: Uj Auróra. 1928—1932. évi kötetek. György Wallentinyi Dezső Hngulatok.) is kedveskedik a kiadóhivatal, amely csak a 3.60 korona portóköltiséget számítja fel a megrendelőnek. Ugyanebben a kedvezményben részesülnek a régi előfizetők is, amennyiben legalább egy egész éves új előfizetőt szereznek.

— **Száz éve annak, hogy az első gőzhajó átkelt az Atlanti óceánra.** Az újsákcíai Picoutban most álltak meg századik évfordulóját annak, hogy az első gőzhajó átkelt az Atlanti óceánra. A hajót Quebecben építették, tulajdonosa srá számitották, hogy azt Európában jobb árért sikerül majd eladniok s 1833 augusztus 17-én indították utnak az Óvilág felé.

— **„Tessék sokat gyalogolni!”** J. H. Greef stuttgarti orvostanár tanulmányt írt a százevekről. Tanácsait néhány pontba foglalta össze. A tudóstanárt azt tapasztalta, hogy a vidékiek sokkal tovább élnek mint a városokban lakók. Aki tehát teheti, — tolmácsolta J. H. — az éljen, maradjon a vidéken! Ez az egyik parancs. A másik: Ki a szabad levegőre. Greef tanár ugyanis így találta, hogy a százeztendősek között tulnyomó azoknak a száma, akiket a foglalkozásuk a szabad levegőn való tartózkodásra kényszerített és eleynyészően kevesen vannak hivatalokban dolgozók, a szobai munkát végzők. Éjen mindenki mérsékeltlen, de úgy ahogy neki jól esik. Ez a tanács sok embernek tetsetsni fog. Akinek a dohányzás jól esik, dohányozzék. Aki szereti a húst, egyék sülteteket és igyék reá boroskát. De egyikkől sem sokat. Az élet rövid, minek azt mindenféle rendszabályokkal, táblákkal, korlátozásokkal még behezezték tenni? Es mindenki gyalogoljon mentől többet! — tanácsolja a tanár ur. Aki, mikor csak teheti fusson, ugráljon és gyalogoljon. Ez kell a szívnek, a tüdőnek, a gyomor-nak. Nincs ezeknek a mai Mathuszálemeknek semmi titkos szerük. Akármelyik, ha e kerülja is, hogyan él, ez nem jelent semmit. Neki, az ő szervezeteének jó volt ez az életmód, jelenti ki a tanár — de nagy kérdés, hogy másnak is használ-e és ahelyett, hogy meghoszabbíttaná, nem rövidíti e meg az életét?

— **A pocak veszélyes az egész ségre.** A washingtoni közegészségügyi hivatal legújabb férfi jelentésében figyelmezteti a középkorú férfiakat, hogy vigyázzanak vonalaira. A pocak egy bizonyos koron tul veszélyezteti az egészséget és az életet. Aki már elmúlt 46 éves, annak néhány kilóval könnyebbnek kell lennie, mint amennyi a magasságukhoz viszonyított átlagos súlyarány. Általában az elv az, hogy a férfi sulya annyi kiló legyen, amennyi szazon felüli centimétereinek a száma. 45 éven felüli férfiaknál a sulyak valamivel kisebbnek kell lennie. Az egészségügyi hivatal több mint három-ezer 44 éven felüli pocakos férfit vizsgált meg és megállapította, hogy a pocak ebben a korban komolyan veszélyezteti az egészséget. Ezek az emberek erősen hajlamosak a szívbjára és a cukorbjára. Ezzel szemben kevesebb vannak kítve a tuberkulózis veszélyeink, mint a soványabbak.

— **Különös házasság** címen Mikszáth Kálmán írt regényt, de néha az élet küiömb regényt produkált még a regényíróknál is. Erre gondolunk most, amidőn azt olvassuk, hogy Ács Bódog, aki a lévai magyar állami tanítóképzőben volt gazdasági szaktanár, feleségül vette Benes küllügyminiszter nővérét. A szenzációs hírt a budapesti Magyar Hirlap röpitelte világra a következőkben: „Egy magyar tanár vette feleségül Benes nővérét. Benes csehszlovák küllügyminiszter nővérét feleségül vette Ács Bódog magyar tanár, Ács Jenő budapesti ügyvéd fiére. Ács Bódog, aki jelenleg hatvanéves, a háború előtt Léva volt a tanítóképző tanára, a békeszerződés után nem volt hajlandó letenni a hűség esküt, azért elvesztette az állását. Nemrég vált el első feleségétől és röviddel ezelőtt ismerkedett meg Benes nővérével, aki az olmtúzi zeneiskola igazgatója. Ács Bódog jelenleg Olmützen él és ott vette feleségül a csehszlovák küllügyminiszter nővérét.” Eddik a budapesti híradás. Különös, hogy a csehszlovákiai sajtó a házasságról csak ebből a hírből vett tudomást, így olyan véleményét is hallunk, hogy aligha lehet igaz az, hogy a bácskai származású Ács Bódog sógora lenne a küllügyminiszternek, hanem valószínűen csak névhasznoságról van szó.

— **Elherdált milliárdok** cím alatt hozták a világgazdaság nagy lapjai azt, hogy mennyit is költöttek el foglalkozás nélkül egyes államok beteleitől munkanélküli segélyezésére. A nemzetközi munkügyi hivatal statisztikája szerint Anglia 1931—32-ben 120 millió fontot adott erre. Az állami hozzájárulás a segélyezéshez 72 százalék volt: Németországban 1932-ben 2 milliárd 328 millió márkát tett ez ki. Németországban az állam csak 28 százalékkal járult hozzá a segélyezéshez, a többi a szakszervezeti munkásság adta össze. Franciaország 1931—32

között, 12 hónap alatt 652 millió frankot adott, 84 százalékkal volt terhelve. Nincs benne a statisztikában a mi köztársaságunk s egész sor más állam munkanélküli segélyezése. Ha mindent összetettük volna, úgy a nemzetközi árucserét, telepítési akciákat, hitelt lehetett volna rendezni és ezzel a munkálatokat feltámasztani.

— **Fontosabb és gyakran előforduló bélyegilletékek.** Fellebbezések és panaszok adóügyekben 500 korona összegig 1 korona, 500 korona összegben felül 3 kor. bélyeggel lattandók el. A fellebbezések jóvédelmi adóügyekben bélyegmentesek. Bizonyítványok segédek, tanoncok és háztartási alkalmazottak részére 1 kor, bizonyítványok kereskedelmi alkalmazottak részére 1 kor-nával bélyegzendők. Adóhalasztási kérelmekre 5 korona. Számlákra 20 koronáig 2 fillér, 20—100 koronáig 10 fillér, 100—1000 koronáig 20 fillér. 1000 koronán felül 50 fillér minden új után. Számlákat, amelyekben a perlés helye meg van jelölve, a fenti díjak kérszerűsével kell felülbellegezni. A rendelőlapok, mint üzleti levelezés, bélyegmentesek. A rendelőlapokat mint kereskedelmi levelezést tekintik, ha levélformában készítik el. Ezeket iparüzemek kell kiállítania és általa kell aláírati. A rendelőlapok csak a kereskedelem vagy ipar bizonyos tárgyaira vonatkozhatnak és azokban a perelhetésre vonatkozó megállapodás is benfoglalható anélkül, hogy bélyegkötelesek lennének.

— **Ráfízetett az „ajándék” tehenre.** Pető Dániel ipolyvásztói gazdálkodónál megjelent egy magyarországi ember, akinek nevét sem tudta s mikor a gazda éppen nem volt otthon, annak tudta nélkül két tehenet bekötött az istállójába. Pető Dániel nagy meglepetéssel vette tudomásul a két tehenet s egyidejű tartotta is magánál. A titokzatos magyarországi azonban nem jelentkezett s ekkor Pató merész lépésre határozta el magát: Pareszlényi János nevezetű ismerősétől két marhalevelet kért kölcsön, láttamoztatta a községi bírósá a jegyzővel a saját nevére íratta. A teheneket így adta el. A turpisság kiderült s Pető Dániel közokirathamisításért (fogták perbe. A komáromi bíróság tárgyalta le az ügyet. Pató a tárgyaláson elmondta, hogy már eddig is mindenképen megbüntették a közbeszó fórumok s a két ajándék tehenét eddig is ült havtan napot s fizetett négy száz korona büntetést. A komáromi kerületi bíróság figyelembe vette az enyhítő körülményeket s mindössze egyheti fogházra ítélte a dusan megajándékozott gazdát.

— **Mesterségek esője.** Az időcsinálás tudománya ösidők óta igazgató a feltalálók fantáziáját, a különböző kísérletek azonban mindeddig kudarcraal végződtek. Hollandiában most igen érdekes és félig eredményes kísérletek végeztek a mesterséges időcsinálás érdekében. Repülőgépek szálltak fel bizonyos magasságra a felhők fölé. Finom porrá tört jeget vittek magukkal és a jégpórt a felhőkre permetezték. A felhők ennek következtében lehűtek, összehúzódtak, ezáltal sürűbbé váltak és csakhamar permetezni kezdtek nedvességüket a földre. Ilyen módon sikerült az első mesterséges esőcsinálás, melynek gyakorlati haszna azonban semmivel volt egyenlő. Kiderült ugyanis, hogy egy 3—4 km. körzött eső nyomodon való előidezéséhez többször repülőgépek és több ezer tonna porrátrött jég lenne szükséges s ez az égi gyakorlatozás többre kerülne, mint amennyi hasznat az eső hoz. Aztán meg rekkenő szárazságban, felhőtelen égbolttal ilyenképpen nem is lehet esőt csinálni. Így bukkott meg a holland esőgyárosok fantasztikus kísérlete.

— **A komiszkenyér eredete.** A háboru előtt a katonák kenyérét szokták „komiszkenyérnek” hívni. Nem szabad azonban azt hinnünk, hogy ez az elnevezés célzás akar lenni a kenyér miadószégre. A komiszkenyér szó a harmincéves háborúból ered. Wallenstein ugyanis Strahlsund felé való menetelésében ugynevezett kenyérkomiszsiókat, azaz kenyérbizottságokat állítottat fel, melyek a hadsereget kenyérral látták el. Az ilyen kenyéret neveztek azután a katonák komiszsióknak és ebből ered lerövidítve a komiszkenyér kifejezés.

— Sok a szegényjogu pereskedő.

Az igazságügyminisztérium meg akarja változtatni az előírásokat, melyek a bíróságok előtt az ugynevezett szegényjogot rendezik. Ennek oka az állami költségvetés kiadási tételeinek egyre sürögőbe csúszkoltatása, mert a szegényjog jelentékeny kiadásokat okoz az államnak. A bíróságoktól beérkezett szakvélemények szerint ezzel a joggal gyakran vissza élnek, mert sokan hosszas és költséges pereket indítanak, tudva azt, hogy a költséget az államincstár fedezi. Különösen előfordul ez az autós pereknél, amelyeknél sokszor százezer koronás követelésekről van szó, de előfordul ez a külföldiek válópereinél és telekkönyvi pereknél is. A szegényjog korlátozásával milliókat takarítanak meg az államincstárnak.

— Időjósól állatok.

Igen sok állat gyorsabban érzi meg az időjárás változásának bekövetkezését. A kutya hirtelen lusta lesz, ha esőt érez s éppúgy biztos zivatar jele, ha a birkák bégetve ide-oda futkosnak. Ha a kakasok és libák nagy zajongással bukdácsolnak a vízben, a kakasok rendkívül sokat kukorékolnak s a galambok szokatlanul nyugtalanok, legkésőbb 24 óra alatt eső lesz. Szaraz, szép időt lehet várni, ha a varjak és a hollók összesereglenek a mezőn, ha este sűrűn repkednek a denevérek. A fecskék az időjárás szerint, hol magasabban, hol alacsonyabban repülnek, mivel a láptáplálék szolgálat rovarok is így repdesnek, a légnyomás nagysága szerint. Ha a zivatar fenyeget, a fecské egészén a föld színe fölött száll és pedig egészen némán, míg állandó derült idő esetén folytonos csipogás közt repülnek, mégpedig elég magasan. A béka híres, régi időjós. A kis zöld leveli békát sokszor bezárják szélesnyakú befőttes üvegbe, melynek alját megtöltik vízzel és amelyből kicsiny faldarcska nyulik föl az üveg tetejéig. Ha a béka a létra tetején kuruttyol, rossz idő várható, ha azonban lent marad, jó idő lesz. A pócra derült időben elnyulva fekszik az üveg fenekén, vagy csendesen mászkál, zivatar előtt azonban nyugtalan lesz s összevissza uszkal. Ha eső várható: felmászik a vízből az üveg falára s ott marad, míg az idő ki nem tisztul. Ugyanígy jelzi a téji zivatart is. A méhek ha nem röpülnek messze a kástól, néhány óra múlva biztos a rossz idő, a szunyogok pedig eső előtt a legtolakodóbbak.

— Milyen a férfias férfi ?

Olaszországban tudvalevően megindult egy mozgalom, amely azt a jelszót irta zászlajára, hogy a nők legyenek megint nőiesek. Bizonyára ezt a célt szolgálja Ricci génuasi egyetem tanár kutatása, amelyet most hozott nyilvánosságra. Ricci sikerkez egyenes vezetett mérések alapján igyekszik meghatározni, hogy melyek a férfi és női testalkat sajátosságai. Kutatásainak eredménye dőhőjében a következő. Mindenek előtt Ricci különbséget tesz erős, közepes és gyöngye nőiességű nők, továbbá erős, közepes és gyöngye férfiasságú férfiak között. A férfiaknál a következő átlagos méreteket találta: Erősen fejlett férfiasság: Válszélesség 38,1 cm. Csipőszélesség 31,3 cm. Ez a különbség közepes férfiasságnál 4,5 centiméter és gyenge férfiasságnál 2,6 cm. A tipikus nőknél ez a különbség teljesen elenyésző, sőt akárhánszor a csipő szélesebb, mint a váll. Férfiak, nők, ha tudni akarjuk, melyik csoportba tartoztak, vegyék elő a centimétert.

— Mióta hordunk nadrágtartót ?

Az egyik bécsi napilap munkatársa különböző divattörténelmi könyvekből és feljegyzésekből megállapított három dolgot: mióta viselünk nadrágtartót, mióta vannak zsebeink, mióta használunk furdósapkát. A nadrágtartó a XVIII. század végén jött divatba. Addig a férfiak zsinórt csavartak a derekuk köré és azzal erősítették magukra a nadrágtartókat. Nehéz testi munkát végző emberek, főleg favágók kezdtek először a nadrágtartót viselni. Szalagot kötöttek át a vállukon és erre erősítették a nadrágtartókat. Később a gyermekek és a pócakos férfiak is követték ezt a példát. Ezeket a primitív nadrágtartókat az emberek a mellükön keresztül keresztbe kötötték és a nadrágtartóhoz tűzték. A XVIII. század végén Olaszországban he-

rültek forgalomba a modern nadrágtartók, melyek bőrből vagy szövethől készültek s a nadrághoz lehetett gombolni. A zseb a XVI. században született meg. A rómaiak apróbb tárgyait tőgájuk egy csücskébe kötötték, a középkori emberek kis táskákat hordtak az övükre erősítve. Már ekkor is voltak ugyan bevágások a ruhában, ezeknek célja azonban csak az volt, hogy az ember téliidőben a kezét melegen tartsa. Amikor szután a nagy köpenyek jöttek divatba, megszűntek a zsebek is. Eleinte kívülről ráverott zsebeket viseltek az emberek. A furdósapka régebbi, mint a nadrágtartó és a zseb. Már a XIII. században ismerték. A középkori zárt furdóhelyiségekben jött divatba a XVII. században az orvosok egészségtelenek miósióttették a furdósapkát, mely ekkor eltűnt és körülbelül kétszázötven évig szűntelt.

— **Betörések a Kákábar.** Szent-Iványi Endre és Kersk János dr. kácsi szőlőhajlékában az ablakon keresztül betörők hatoltak be, kifeszítették a vasrácot és különböző holmikat elloptak. A kár 600 K.

— **Szerencsétlenség az Őrhegyi parton.** Menyhárt Bálint százdi gazdálkodó a szerdai hetivására nyolc méter árpát indított utnak Lévára. Reggel hét órakor az Őrhegyi parton Menyhárt lovainak a szerszámában szakadás történt, minek következtében Menyhárt és a lovak elvesztették uralmukat a kocsis felett, amely az umentis mélységbe fordult a kocsin ülő gazdával és feleségével. A szerencsétlenség az arra járók fedezték fel és jelentették a lövai rendőrségnek. Mindketten súlyos természetű sérüléseket szenvedtek, azért a kórházba szállították őket. A lovak csekély sérüléssel uszták meg a veszedelmet.

— **Veszedelmes kerékpár karambol.** Orozskán Kelemené Tóth Margit kerékpárján összeütközött Veszeli János földműves kerékpárjával. Az összeütközés olyan heves volt, hogy Kelemené életveszélyes sérüléseket szenvedett. A lövai kórházba szállították.

— **Letartóztattak egy délszlavenszkól „csodadoktort.”** A parkányi járás falvaiban egy idő óta egy „csodadoktor” kereste fel a betegeket és drága pénzért sejté maga kotyvasztotta gyógyszerket és gyógyfűveket adott el nekik. A csodadoktor, aki Zelenyák dr. volt asszisztensének mondotta magát, Ziményi néven mutatkozott be, csodálatos szuggesztív rábeszélőképesseggel fanatikus bizalmat ébresztett a betegekben, akik vakon bíztak benne. Legutóbb Kural közösgében „rendelt”, itt azonban pörüljárt, mert a csendőrség rajtafűtött, letartóztatta és gyógyszerreit elkobozta. Megállapították, hogy valódi neve Zsarnecnik Ferenc. foglalkozására pallér és a morvaországi Vrbeticeéről származik. Hasonló üzemekért már büntetve volt. Átadták a parkányi járásbírósnak.

— **Óriási dohányéges Fegyverneken.** Honfegyverneken Adler Gyula birtokán szántási munkákat végeztek a dohánypajta közelében; mintegy 12 lépésnyi távolságra állott a gép a dohányszarítótól, amely a kipattanó szikrától tüzet fogott és leégett. A pajtában állt Adler Gyula egész dohánytermése, amely a lángok martaléka lett. A kár 350 ezer korona. A vizsgálat folyamában van. Annyi bizonyos, hogy Léván egész évben nem szivunk el annyi dohányt, amennyi most Fegyverneken egyetlen nap fűstbe ment.

— **A szoknyás regiment a címe annak a bájos és mulattató vígjátéknak, amelyvel az Apolló mozgó az új idényt ma este megnyitja.** A főszerepben Anny Ondra kedves groteskségével, bosszorkányos huncutkodásával teljesen magával ragadja a közönséget. Az idény e nagy filmje Budapesten is most fut. Ma d. u. 2 és 4 órakor A két bálvány, nagy magyar beszélő film, olcsó helyárakkal. Kedden, szerdán ismét egy pompás katonai vígjáték (népeladás): Mikor a katonák messiroznak... Vereber, Thimig és Theimer Gréte a főszerepekben. Csütörtöktől nagy meglepetés. Lilian Harvey kitudó filmje: Egy szőke álom, Willy Fritsch és Willi Forsttal.

— **Az Orient moziban ma, délután 2 és 4 órai kezdettel népeladások!** Harry Piel nagy filmje: Titkos küldetésben. Este

nagy vígjátéki program! Szőke Szakáll három 1-2 felvonásos darabja, amely csupa vígság, derű és kacagás. Egy negyedik film pedig Bécs természeti és művészeti szépeiben vezetni keresztül a nézőt egy kedves estával. Kedden, szerdán kalandor dráma! Mephisto. Csütörtöktől nagy szenzáció: A láthatatlan front. Ez a film a kémnők működését mutatja be a világháborúban; külön érdekessége a tengeralatt járók életének bemutatása. A főszerepekben Trude v. Molo és Th. Loos.

— **Kösa tánciskola hétfőn 18-an délután 5 és este 8 órakor megnyitja.** Tanítás minden hétfőn, szerdán és pénteken. E öjegyzések mindennap a kath. körben és a lakásor, Ladányi utca 79 szám alatt.

— **Kohn & Kovács** divatruházába közi, hogy a legújabb divatu *női kabát és ruhakelmék* a legfinomabb minőségek is már mind raktáron vannak és most mindenki megtalálja azt, amit keres avagy elküldött. Szolid kiszolgálás és szabott árak.

— **Angora** a legutolsó divatu *női ruha és kabát kelme*, amely kellemesen lagy, tiszta gnyajból készült és ezáltal hamarosan kedvelvelet anvag lett. Nagy választékban KOHN & KOVÁCS cégnél kapható. Ugyanott már a jövő héttől kezdve Párisnak legújabbban kreált divatúáni és estélyi ruhaanyagjai is eladásra kerülnek.

— **Hihetetlen olcsón** árusítom a legutolsó divat szerinti tiszta gnyajból készült *férfi ruha, kabát és mikdó szöveteimet*. Minden eladott szövet minőségéért a legteljesebb garanciát vállalom. Saját érdekében nézze meg hátrol- hette változó fővárosi nivóju kirakataimat és meggyőződik a nagy választékról, tájékozva lesz a legutolsó divatról és megveheti a legjobb minőségűt még eddig nem létezett áron. Szíves pártfogást kér KOHN & KOVÁCS divatruházára Léván.

— **Haskötők, sérvkötők, gummiharisnyák, illatszerek, háztartási cikkek, fotográfáló szerek, amatőröknek sőtétkamra használat, PICK DROGERIA.**

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése.

Házasságok. Frecska Jenő evang. Androvics Margit rom. kath.

Hatalozások. Konc Lajos 78 éves — Mojszita Pál 60 éves — Rebo János 29 éves.

SPORT

Rovatvezető: Boros Béla

LTE — *Érsekújvári S. E. 2:2 (1:0)* bíró: Brüll Emil Pozsony. Nagyszamu közönség előtt fo'lyt le a mérkőzés, amely annak ellenére, hogy az LTE az első féldíjben féldíjben volt, egy véletlen folytán mégis reális eldöntetlenül végződött. A vezetést az LTE szerzi meg Jánosy révén, sőt a második gólt is Matulányi övi. Már mindenki biztosra veszi a győzelmet, mikor az LTE csapata visszacsik és az utolsó 10 percben két gólt kap, a másodikat egy aut labdával éri az ÉSE, amelynek helytelenül az LTE védő játékosai állottak. Az LTE-nél Dubetz, Kovács, Dekan voltak a legjobbak, míg az ÉSE-nél a Szegyet, Chinaranszky hátvédpár játszott kifogástalanul.

Ma délután az LTE kombinált csapata Nagysurányban mérkőzik.

Béres József az LTE kiváló atlétaja Szlovenszko válogatott szineiben Debrecenben Keletmagyarország elleni mérkőzésen a 400 méteres síkfutás 3-ik helyét szerezte meg 54,6 kitudó idővel. Derék földink sikeréhez gratulálunk.

Léva városi tenisz bajnokságai befejeződtek. Eredmények: Vegyes páros I. Beinrohr—Szilassy Sári, II. Blaskovics—Schwarczner Mancsi. Férfi páros I. Blaskovics—Turay. II. Szatmáry—Drexler. Női vegyes I. Szilassy Sári, II. Schwarczner Mancsi, III. Dénes Baby. Férfi egyes I. Szatmáry Miklós, II. Beinrohr Dezső, III. Turay Kálmán. Ki kell emelnünk az LSE női játékosainak nagy fejlődését, különösen Szilassy Sári szép játékát, melyel a vegyespáros győzelmet biztosította. A győztesek tiszteletdíjút ezüst érmelet kaptak a rendezőségétől.

A „Bars” rádió műsora:

A budapesti műsornál minden hétköznapon:

6.45 Torna, utána gramofon zene.
 9.45 Hírek. 12.35 Hangv. zolyt.
 10.— Előadás—felolvasás 13.— Pontos időjelzés.
 11.10 Nemzetközi víziel. 14.30 Hírek.
 12.— Déli harangszó. 15.— Piaci árak, árf. hírek
 12.25 Hírek. 16.45 Pontos idő, hírek.
 22-23 között pontos idő és hírek.

Vasárnap, szeptember 17.

BRATISLAVA. 17.40 Román dalok. 18 Zongorahangv. 20 Dalfétek.

BUDAPEST. 9.15 hírek. 10 R. kath. mise. 11.15 Ev. istentisztelet. Majd Operaházi zk. 14 Gramofon. 15 Földművelésügyi előadás. 15.45 Magyar noták, előadja Cselenyi József, kísér Farkas cigk. 17 Előadás a stúdióban. „A Noszty-fiú esete Toth Marival” vigjáték 4 felv. 19.30 Honvéd-zk. 20.40 „Az élet úgynevezett nagy titkai” csevegés. 21.10 Gordonka és zongorahangv. 21.55 Sporteredmények. Majd Veres cigk.

PRAHA. 11 Katonazk. 16 Sétahangv. 17.30 Gramofon. 19.05 Térdhegedű- és csembalóhangv.

WIEN. 8.05 Gramofon 12.40 Szimfónikusok. 16.50 Gitár-zene. 17.20 Rádiózk. 21.55 Bárzene.

Hétfő, szeptember 18.

BRATISLAVA. 11 Gramofon. 12.10 Zene. 17.45 Gramofon. 18.05 Fuvósok.

BUDAPEST. 12.05 Vokálkvartett. 13.30 Bura cigk. 15.30 Diákfelőra. 16 Asszonyok tanácsadója. 17 „Videki kepek” előadás. 17.30 Gramofon. 18.15 Német nyelv. 18.45 Zongorahangv. 19.30 Elbeszélés. 20 Bertha zk. 21.30 Operaházi zk. 23 Garay zk.

PRAHA. 11, 12.10 és 13.45 Gramofon. 21.25 Zongorazongatók.

WIEN. 11.30 Gramofon. 12 Zene. 11.55 Gramofon. 19 Szimfónikusok. 20.30 Rádiózk. 22.15 Zene.

Kedd, szeptember 19.

BRATISLAVA. 18.25 Hangv.

BUDAPEST. 12.05 Hangv. 13.30 Szimfónikus-zk. 16 Mesék. 17 „Az óserdő trefái” előadás. 17.30 Kurina cigk. 18.30 Francianyelv. 19 Hangv. Zenekar. 20.30 „A legenda nő” elbeszélés. 21 „Téli virágnyalás” rádiójáték 1 felv. 22 Magyar trió. 22.50 Hetenyi—Buda—Sebő-trió.

PRAHA. 10.45 és 12.10 Gramofon. 14.50 Szalonzk. 20.50 Rádiózk. 22.15 Gramofon.

WIEN. 11.30 Gramofon. 12 Rádiózk. 15.30 Gramofon. 17.05 Kamarazene. 20.30 Filharmonikusok.

Szerda, szeptember 20.

BRATISLAVA. 18.10 Gramofon.

BUDAPEST. 12.05 Mándits-zk. 13.30 Gramofon. 15.30 Diákfelőra. 16 Háztartásról. 17 „Ami az irodalomtörténetből kimaradt” előadás. 17.30 Hangv. 18 Olasz nyelv. 18.30 Operaházi zk. 19.45 „Beszél-gessünk” csevegés. 20.10 Mocsányi és Lakos előadása. 20.45 Küllügy negyedóra. 21 Lányi Viktor és Kelen Hugó szerzeményei. 22.15 Bodrics cigk. 23 Nemetyelvi előadás. 23.20 Bachman jazz-zk.

PRAHA. 10.10 Katonazk. 11 Gramofon. 12.05 Katonazk. 16.50 Fuvósok. 21.45 Szolistsák hangv.

WIEN. 11.30 Gramofon. 12 Rádiózk. 15.45 Gramofon. 19 Szimfónikusok. 22 Gramofon.

Csütörtök, szeptember 21.

BRATISLAVA. 18.25 Zongoraverseny.

BUDAPEST. 12.05 Hangv. 13.30 Honvéd-zk. 16 Ifjúsági előadás. 17 Földművelésügyi előadás. 17.30 Veres cigk. 18.30 „Az istentitelek” felolvasás. 19 Hangv. 19.30 Angol nyelv. 20 Zenesjáték a stúdióban „Mezeskalács” 3 felv. 22.30 Gramofon.

PRAHA. 11 és 13.45 Gramofon. 22.30 Szalonzk.

WIEN. 11.30 Gramofon. 12 Rádiózk. 15.45 Gramofon. 17.05 Hangv. 19 Tautenhayn-negyed.

Péntek, szeptember 22.

BRATISLAVA. 17.45 Magyar óra.

BUDAPEST. 12.05 Kőzé cigk. 13.30 Államrendőrség zk. 15.30 Diákfelőra. 16 „A megdöntött elmélet” elbeszélés. 17 Gyorsírás. 17.30 Szervánszky zk. 18.30 „Porszemek Isten szármólánál” előadás. 19 Munkásdialektalek hangv. 19.40 „A jubiláló Herceg Ferenc” előadás. 20 Előadás a stúdióban „A fekete lovas” szimű 3 felv. 22 Operaházi zk. 23 Kiss cigk.

PRAHA. 10.10, 11, 12.10, 13.45 és 17.45 Gramofon. 20.25 Vonósnegyes.

WIEN. 11.30 Gramofon. 12 Rádiózk. 15.55 Filmzene. 19.15 Szimfónikusok. 22.15 Táncczene.

Szombat, szeptember 23.

BRATISLAVA. 17.45 Gramofon. 22 Rádió-zk.

BUDAPEST. 12.05 Garay-zk 13.20 „Épül a nagyadó” helyszíni közz. 13.55 „Zenes utinapló” gramofonrevü. 16 Meseóra. 17 Zongorahangv. 17.30 Rádióamatörposta. 18 Magyar noták, előadja Nagy Izabella, kísér Magyar cigk. 19.15 „A dekalton” előadás. 19.45 Hangv. Zenekar. 21.15 Vidám est. 23 Bura cigk.

PRAHA. 10.10 és 12.10 Gramofon. 20.45 Előadás.

WIEN. 11.30 Gramofon. 12 Fuvószene. 17.45 Gramofon. 19.05 Zongoraverseny. 22.15 Táncczene.

LÉVA VÁROS

8492—1933. szám.

Hirdetmény.

Figyelmeztetnek az összes háztulajdonosok, hogy a részükre kiadott házszámjelző és összeírásai számokkal ellátott táblákat, amelynyiben eddig még meg nem történt volna, úgy kötelesek házaikon elhelyezni.

Ezen táblák önkényes eltávolítása, vagy ki nem függesztése büntetendő cselekményt képez. — Házbontás esetében (mihez, amugy is engedély szükséges) ezen táblák a városi mérnöki hivatalban adandók át.

Uj házak építése esetében ezen táblák kiadására a lakhatási kérvény beadásával egyidejűleg a városi mérnöki hivatalnál kell utalványt kérni.

Az ezen rendelkezés elleni kihágások szigoruan lesznek büntetve.

Léva, 1933. szept. 14.

ANTAL, városbíró

Gabonaárak:

Buza	—	100 kg	120	—	122 kor.
Rozs	—	„	62	—	63 .
Árpa	—	„	70	—	74 .
Zab	—	„	60	—	62 „
Bab	—	„	100	—	105 „

VALUTAÁRFOLYAMOK

Bármegyei Népbank Levéce, jelentése.

	szept. 9-án:	szept. 16-án:
100 pengő	—	460. —
100 osztrák schilling	—	392. —
1 angol font	—	105. —
1 amerikai dollár	—	23. —
100 svájci frank	—	651. —
100 francia frank	—	182. —
100 líra	—	178. —
100 német márka	—	802. —
100 dinár	—	44. —
100 lei	—	17. —

◀ APRÓ HIRDETÉSEK ▶

Hirdetésekre való felvételre érdeklődésekhez kérünk válasza szolgáló levelezőlapot csatolni

Egy használt, jó írógépet veszek.
 igazgató, Jókai-u. 3. 1272

Kiadó szoba, konyha, speiz. Ady-u. 9.
 1269

Sertésöl két rekeszes, keményfából cserépfédelélel eladó László-utca 18
 1282

Kiadó üzlethelyiség és lakás Kálnai u. 26. sz.
 1288

Szoba, konyha lakás azonnal kiadó Beka u. 3.
 1300

Laczkóné kabátot fest 15 Ké-ért. Női ruha tisztítás 6 Ké-től 10-ig. Szegényházsor 1.
 1391

Eladó adómentes emeletes ház. Bővebbet LACZKÓ tisztítóban Baross-utca 3.
 1296

Gyümölcsöt veszek pálinkafőzdém részére. Ajánlatok kéretnek: JAKUB ROSENZWEIG pálenica Vrabice cimre.
 1303

Eladó sport gyermek kocsit és egy láb-szák Pályaudvar-sor 11. szám alatt.
 1304

Jutányos áron eladó barna alapszínű német rövidszőrű 6 éves vizsla kan. Biztos sporttör. Érdeklődők forduljanak a déli órákban a kutya tulajdonosához: MATISE erdész Prandorf
 1305

Két szobás lakás butorral együtt azonnal átadó. — Érdeklődni Ladányi-n. 13.
 1306

Teljesen uj hálószoba költözködés miatt eladó. Cim a kiadóban.
 1307

Figyelem! Mai naptól kezdve orvosai fakultást végzett s több évi praksissal bíró masseur, hidegvizgyógykurát, szakszerű massage-t és tyükszemvágást vállal. — Bővebbet Ujfalusynál.
 1308

Eladó 3 fehér japán selyemszőrű pincsi kutya, 6 hetesek, Part-tér 1. sz.
 1309

Zongora, ó-német hálószoza, szalonzongora, garnitúra, villanylámpák, — használt állapotban, eladók. Érdeklődni lehet Bati-utca 6. sz.
 1310

Szoba konyha kiadó Zugó u. 9
 1312

Borpince kiadó 200 hktl. befogadására. Kalvária-sor 3. sz.
 1313

Különbejaratú utcai butorozott szoba kiadó. Információ Mártonfi-u. 6., az udvarban, földszint.
 1314

Üzlethelyiség a város legforgalmasabb főutvonán azonnalra is kiadó. Érdeklődni lehet Szepessy u. 21.
 1315

Kálvin-udvarban 3 szobás komplett lakás azonnal kiadó. Bővebbet a ref. lelkesi hivatalban Léván.
 1317

Egy butorozott szoba kiadó Kalvária-sor 2. sz.
 1318

Boroshordók, — használt, jókar- ban levők — eladók LÖWY LIPÓT cégnél Levicán.
 1319

Eladó két szobás ház mellékhelyiségekkel Barsi-utca 22.
 1323

Utlevél vizumokat leggyorsabban meg- szerezhet DOBROVITZKY M pa- pirkereskedés, Levica Bástya u. Ugyanitt : Legfrissebb divatlapok, Tolnai, Síp-házi Élet, Szines regény legújabb számai, régi számok olcsón beszerezhetők. Tüfiza, kocsz, szén meg- rendelhető.
 1327

Kályhák! Kályhák!

ELVÁLLALOM: Cserépkályhák, takaréktűzhelyek felépítését, ugyszintén kályhák átrakását, tisztítását és vaskályhák samottozását szakszerűen és jutányos áron. — Uj cserépkályhák állandóan rak-táron. — A n. é. közönség pártfogását kéri

RICHTER BÉLA

kályhák LEVICE, Kopai utca 10.

Építőtelkek

az Ujmajor és az épülő do hány b e v á l t ó mellett fekvő, Schoeller és Társa cég tulajdonát képező területen

eladók

Felvilágosítást ad:

Dr. Simek István
 ügyvéd, LEVICE

HANGOS APOLLÓ MOZI

Szeptember 17-én, délután 2 és 4 órákor
Népelőadás, a legnagyobb sikert
elért 100 % magyar beszélő film

A KÉK BALVÁNY

JÁVOR PÁL és GÓZON GYULA
főszerepben. Népelőadási helyárak

Szeptember 17-én 6 és 9 órákor

ANNY ONDRA, a legbájosabb,
legtemperamentumosabb filmpri-
madonna németül beszélő vígjátéka

SZOKNYÁS REGIMENT

További főszereplők: WERNER
FÜTTERER és OTTÓ WALBURG

Szept. 19-20, kedd, szerda este 8,9 órákor
V i g y á z z népelőadási helyárak!
1.20, 2.50, 3.50 és 4.— korona

Mikor a katonák masiroznak..

Nagy katonai vígjáték, Főszerep-
ben: VEREBES ERNŐ, THIEMIG
HERMANN és THEIMER GRÉTE

Csütörtök, péntek, szombat este 8,9 órákor
Szept. 24-én, vasárnap este 6 és 8,9 órákor
Nagy hangos, beszélő operett film!

Egy szőke álom

Főszerepekben: LILIAN HARVEY,
WILLY FRITSCH, WILLI FORST

HANGOS ORIENT MOZI

Vasárnap, szept. 17-én, d. u. 2 és 4 órákor
nagy népelőadás 1.20, 2.50, 3.50, 4
HARRY PIEL a nagy filmben

TITKOS KÜLDETÉSBEN

Vasárnap, (szept. 17) este 6 és 8,9 órákor
Szőke Szakáll nagy vígjáték esték

I. Jótékonyági egyet. II. Nincs
étvágyam. — III. Ahoi! Ahoi!
IV. Séta Bécsen keresztül

Kedd, szerda, szept. 19-20-án este 8,9 ó.
Premier! - Szenzációs ujdonság!

MEPHISTO

Kalendor hangos detektív dráma

21—24-ig esténként a szezon legnagyobb
hangos filmje, legújabb kémdráma

Kémmők Látálatlan front Kémmők

Tengeralatti harcok. Főszerepben
Trude v. Molo és Theodor Loos

24-én d. u. 2 és 4 óra hangos film operett,
Fröhlich G., Eggerth M. és Halmay

Egy dal, egy osók, egy leány
Helyárak: 120, 250, 3.50, 4 Ké

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgy-
közönséget, hogy a budapesti
utamról hazaérkeztem, ahol a
**legszebb őszi és téli di-
vatot megtekintettem.**
Továbbra is kérem a höl-
gyek pártfogását, tiszt.
NAGY IRÉN

GELBER:

A mult hibáin
És a tudomány pillérein
Nyugszanak szakképzettségem.

Ily felkészültségi alapon,
Orthopéd cipőit ha csinálom,
Tökéletes járásáért abban garantálom

BAROSKA J. mechanikus LEVICE

Telefon 130.

puskaműves

Kálnai utca 3.

JAWA és Č. Z.
motorkerékpárok
raktára.

Gramofonok és lemezek legújabb felvételek!
Petrix elemek állandóan raktáron.
Zajtalan járás, gyors varrás, tiszta
munka, ez az **előnye a PFAFF**
VARRÓGÉPEKNEK.

Legmegbízhatóbb töltények!
Vadászfégyverek, vadászati cikkek!
Lőpor és robbantószer áruja!
Szakszerű javító műhely és
kerékpár z o m á n c o z á s .

Az összes gyártmányu
kerékpárok és alkatrészek!

HALÁSZATI cikkek.

Cserélje be

régi, telepes RADIO készülékét
modern váltóáramu hálózati

RADIO-ra!

Előnyös CSEREAKCIO elsőrendű,
szelektív TELEFUNKEN radio
készülékekben!

Cserélje ki

régi elgyöngült RADIO LÁMPÁIT
a legtökéletesebb TUNGSRAM
bárium lámpákra, amelyekért a gyár
IRÁSBELI JÓTÁLLÁST vállal!

HASZNÁLJA KI a Tung-
sraz-gyár ezen egyedülálló
jótállási kedvezményét!
Minden igénynek megfelelő
radio készülékek, hangszó-
rók, anódpótlók, akkumulá-
tortöltők nagy választékban
és kedvező részletfizetésre!
Állandóan friss radio ele-
mek! Akkumulátorok szak-
szerű töltése és kezelése!

RADIO CENTRAL - KERN TESTVÉREK

áruházában Léván.

Telefon: 14. Alapított 1881.